

Ingen regel utan undantag

Så kom då äntligen regeringens förslag till hur ett tydligare införande av EGs arbetstidsdirektiv i svensk arbetstidslag ska se ut. Före sommarledigheten överlämnades en remiss till Lagrådet, och en proposition väntas under hösten. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 2005, men om arbetsgivaren då är bunden av kollektivavtal skjuts

tillämpningens ikraftträdande till den 1 januari 2007.

Vi är många som väntat på vad innehållet skulle bli, för trots att det enbart handlar om implementering av EUs arbetstidsdirektiv, som är väl känt, har protesterna från arbetsgivarhåll varit många. Landstingsförbundet har tagit fram rapporter som pekar på att svensk sjukvård skulle haverera om läkarna omfattades av EUs regler. Och tydligen gäller samma risker för sjukvården i övriga Europa också. Anmärkningsvärt, eftersom reglerna redan gäller! Motståndet från sjukvårdens arbetsgivarorganisationer har varit så starkt att kommissionen beslutat om en översyn av hela direktivet.

Ett grundläggande syfte med direktivet är att skapa skydd för arbetstagarnas hälsa och säkerhet samtidigt som det ska ges förutsättningar för tillväxt och bedrivande av olika verksamheter genom tillräckligt flexibla regler. Lagstiftningen är till för att skydda personalen, och man kan undra varför arbetsgivare inom häl-

so- och sjukvården inte vill att deras personal ska omfattas av samma skydd som övriga arbetstagare.

Vad är det som är så skrämmande? En ny regel införs som innebär att arbetstagare får ha maximal veckoarbetstid om 48 timmar som ett genomsnitt under fyra månader. I veckoarbetstiden ska inräknas ordinarie arbetstid, övertid och jourtid, men inte beredskap. Semester och sjukfrånvaro räknas som arbetstid, me-

*Vad är det som är så skrämmande?
En ny regel införs som innebär att
arbetstagare får ha maximal vecko-
arbetstid om 48 timmar som ett
genomsnitt under fyra månader.*

Foto: IBL

dan kompensationsledighet ska räknas från. Dessutom införs en regel om dygnsvila där alla arbetstagare ges rätt till elva timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod.

Det Landstingsförbundet främst invänt mot är de bedömningar som EU-domstolen gjort som säger att all tid på arbetsplatsen ska räknas som arbetstid. Det innebär att även om läkaren inte är i aktivt arbete under jouturen ska det räknas som arbetstid. De flesta jourer är idag betydligt hårdare belastade än tidigare, och många primärjourer arbetar i praktiken redan nu hela jourpasset. Den tid man eventuellt kan disponera på jourrummet är knappast att räkna som total vila. Det är rimligt att all tid som arbetsgivaren disponerar räknas som arbetstid.

Läkarnas arbetsmiljö måste förbättras, och på Läkarförbundets fullmäktige i maj beslutades att vi ska arbeta mot målet att läkares jour- och arbetstidsbestämmelser utformas så att en god arbetsmiljö tillgodoses med möjlighet till flexibla lösningar för individen. Vi sätter alltså arbetsmiljön i första rummet för att läkare ska få ett hållbart arbetsliv och orka arbeta till pensionen.

Eva Nilsson Bågenholm
ordförande
Sveriges läkarförbund

Det som troligen innebär störst behov av förändring i våra arbetstider är regeln om elva timmars vila per dygn. Det finns flera exempel på arbetsplatser där man redan i praktiken infört den – bl a de akutmottagningar som anställt akutläkare har redan kortat arbetspassen så att läkarna får tillräcklig dygnsvila.

Men är reglerna realistiska? Jag är övertygad om att de är bra och leder till bättre arbetsmiljö för läkare, men det gäller att vi hittar nya möjligheter att förlägga arbetet på kvällar och nätter. Det kommer också att behövas särskilda lösningar för vissa verksamheter med speciella krav. EUs arbetstidsdirektiv och Arbetstidslagen ger utrymme

för att i kollektivavtal göra avsteg, och det är bra. Då kan parterna gemensamt arbeta fram lösningar som är hållbara för både läkare, patient och arbetsgivare. Men det är viktigt att vi nu inte börjar med att lösa problem med särregleringar. Meningen med den nya lagen är att den ska ge en bättre arbetsmiljö.

eva.nilsson.bagenholm@slf.se

Nyklippt

Svikna löften

|| Göteborgs-Posten (lib) kommenterar den senaste statistiken från Riksförsäkringsverket om de ökande förtidspensioneringarna:

I själva verket är Sverige mycket långt från den halvering av ohälsan som Göran Persson tidigare utlovat. Räknas förtidspensioneringarna in är minskningen av antalet långtidssjukskrivna i praktiken tämligen begränsad. Samhällets kostnader för ohälsan – i form av sjukpenning och förtidspensioner – är oförändrade i år jämfört med förra året. •